

Κ Ε Φ. Β.

§. 1.

218. ΔΕΥΤΕΡΑ δὲ λεγέσθω ἡ Λιγυσιτικὴ ἢ ἐν αὐτοῖς τοῖς Ἀπεννίνοις ὄρεσι, μεταξύ ἰδρυμένη τῆς νῦν λεχθείσης Κελτικῆς καὶ τῆς Τυρρήνιας, οὐδὲν ἔχουσα περιηγήσεως ἄξιον, πλὴν ὅτι κωμηθῶν ζῶσι, τραχεῖαν γῆν ἀροῦντες, καὶ σκάπτοντες, μᾶλλον δὲ λατομοῦντες, ὡς φησι Ποσειδώνιος. Τρίτοι δ' εἰσὶ συνεχεῖς τούτοις οἱ Τυρρήνοί, τὰ πεδία ἔχοντες τὰ μέχρι τοῦ ποταμοῦ τοῦ Τιβέριδος, κλυζόμενοι τὰ μὲν πρὸς ἑὼ μάλιστα μέρη τῷ ποταμῷ μέχρι τῆς ἐκβολῆς αὐτοῦ· κατὰ δὲ θάτερα, τῷ Τυρρήνικῷ καὶ Σαρδῶνι πελάγει. Ρεῖ δὲ ἐκ τῶν Ἀπεννίνων ὄρων ὁ Τίβερις πληροῦται δ' ἐκ πολλῶν ποταμῶν, μέρος μὲν τι δι' αὐτῆς φερόμενος τῆς Τυρρήνιας, τῷ δ' ἐφεξῆς διορίζων ἀπ' αὐτῆς, πρῶτον μὲν τὴν Ὀμβρικὴν, εἶτα τοὺς Σαβίνους, καὶ Λατίνους τοὺς πρὸς τὴν Ῥώμην μέχρι τῆς παραλίας. Παραβέβληνται δὲ πῶς τῷ ποταμῷ μὲν καὶ τοῖς Τυρρήνοῖς κατὰ πλάτος, ἀλλήλοις δὲ κατὰ
219. μῆκος· ἀνέχουσι δὲ πρὸς τὰ Ἀπέννινα ὄρη τὰ πλησιάζοντα τῷ Ἀδρίᾳ, πρῶτοι μὲν Ὀμβρικοί, μετὰ δὲ τούτους Σαβίνοι, τελευταῖοι δ' οἱ τὴν Λατίνην ἔχοντες, ἀρξάμενοι πάντες ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ. Ἡ μὲν οὖν τῶν Λατίνων χώρα, μεταξύ κεῖται τῆς τε ἀπὸ τῶν Ὠσίων παραλίας, μέχρι πόλεως Σινουέσσης καὶ τῆς Σαβίνης (τὰ δ' Ὠσιά ἐσιν ἐπίνειον τῆς Ῥώμης, εἰς δ' ἐκδίδωσιν ὁ Τίβερις παρ' αὐτὴν ῥυεῖς)· ἐκτείνεται δὲ ἐπὶ μῆκος μέχρι τῆς Καμπανίας, καὶ τῶν Σαυνιτικῶν ὄρων· ἡ δὲ Σαβίνη μεταξύ τῶν Λατίνων κεῖται καὶ τῶν Ὀμβρικῶν· ἐκτείνεται δὲ καὶ αὐτὴ πρὸς τὰ Σαυνιτικὰ ὄρη, καὶ μᾶλλον συνάπτει τοῖς Ἀπεννίνοις τοῖς κατὰ Οὐησίνοους τε, καὶ Πελιγνοῦς, καὶ Μαρσούς· οἱ δ' Ὀμβρι-

κοὶ μέσοι μὲν κεῖνται τῆς Σαβύνης καὶ τῆς Τυρρήνιας, μέχρι δ' 219. Ἀρμίνου καὶ Ραουέννης προΐασιν ὑπερβάλλοντες τὰ ὄρη. Τυρρήνοὶ δὲ παύονται ὑπ' αὐτοῖς τοῖς ὄρεσι, τοῖς περικυκλοῦσιν ἐκ τῆς Λιγυσακῆς εἰς τὸν Ἀδρία, ἀπὸ τῆς οἰκείας ἀρξάμενοι Θαλάττης, καὶ τοῦ Τιβέριδος. Τὰ καθ' ἑκαστα δὲ διέξιμεν, ἀπ' αὐτῶν τούτων ἀρξάμενοι.

§. 2.

Οἱ Τυρρήνοὶ τοίνυν παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις Ἐτροῦσκοὶ καὶ Τοῦσκοὶ προσαγορεύονται. Οἱ δ' Ἕλληνες οὕτως ὠνόμασαν αὐτοὺς ἀπὸ Τυρρήνου τοῦ Ἄτυος, ὡς φασί, τοῦ ζείλαντος ἐκ Λυδίας ἀποίκους δεῦρο. Ὑπὸ γὰρ λιμοῦ καὶ ἀφορίας ὁ Ἄτυς, εἰς τῶν ἀπογόνων Ἡρακλέους καὶ Ὀμφάλης, δυεῖν παίδων ὄντων, κλήρω Λυδὸν μὲν κατέσχε, τῷ δὲ Τυρρήνῳ τὸν πλείω συστήσας λαὸν, ἐξέσειλεν. Ἐλθὼν δὲ, τὴν χώραν ἀφ' ἑαυτοῦ Τυρρήνια ἐκάλεσε, καὶ δώδεκα πόλεις ἔκτισεν, οἰκιστὴν ἐπιστήσας Τάρκωνα, ἀφ' οὗ Ταρκυνία ἢ πόλις· ὃν διὰ τὴν ἐκ παίδων σύνεσιν, πολὺν γεγενῆσθαι μυθεύουσι. Τότε μὲν οὖν ὑφ' ἐνὶ ἡγεμόνι ταττόμενοι, μέγα ἰσχυρον. Χρόνοις δ' ὕστερον διαλυθῆναι τὸ σύστημα εἰκός, καὶ κατὰ πόλεις διασπασθῆναι, βία τῶν πλησιοχώρων εἰξάντας· οὐ γὰρ ἂν, χώραν εὐδαίμονα ἀφέντες, τῇ Θαλάττῃ κατὰ ληθείαν ἐπέθεντο, ἄλλοι πρὸς ἄλλα τραπόμενοι πελάγη· ἐπεὶ, ὅπου γε συμπνέυσαιεν, ἱκανοὶ ἦσαν οὐκ ἀμύνασθαι μόνον τοὺς ἐπιχειροῦντας αὐτοῖς, ἀλλὰ καὶ ἀντεπιχειρεῖν, καὶ μακρὰς στρατείας ποιῆσθαι. Μετὰ δὲ τὴν τῆς Ῥώμης κτίσιν Δημάρτος ἀφικνεῖται, λαὸν ἄγων ἐκ Κορίνθου· καὶ δεξαμένων αὐτῶν Ταρκυνιτῶν, γενναῖον Λουκούμωνα ἐξ ἐπιχωρίας γυναικός· γενόμενος δὲ Ἄγκω Μαρκίῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Ῥωμαίων φίλος, ἐβασίλευσεν οὗτος, καὶ μετωνομάσθη Λεύκιος Ταρκύνιος Πρίσκος. Ἐκόσμησε δ' οὖν τὴν Τυρ- 220. ρηνίαν καὶ αὐτὸς, καὶ ὁ πατὴρ πρότερον· ὁ μὲν εὐπορία δημιουρ-

220 γῶν τῶν συνακολουθησάντων οἰκοθεν· ὁ δὲ ταῖς ἐκ τῆς Ῥώμης ἀφορμαῖς. Λέγεται δὲ καὶ ὁ Θριαμβικὸς κόσμος καὶ ὑπατικὸς, καὶ ἀπλῶς ὁ τῶν ἀρχόντων, ἐκ Ταρκυνίων δεῦρο μετενεχθῆναι, καὶ ράβδοι, καὶ πελέκει, καὶ σάλπιγγες, καὶ ἱεροποιῖαι, καὶ μαντικὴ, καὶ μουσικὴ, ὅση δημοσίᾳ χρῶνται Ῥωμαῖοι. Τούτου δ' υἱὸς ἦν ὁ δεύτερος Ταρκύνιος ὁ Σούπερβος, ὅσπερ καὶ τελευταῖος βασιλεύσας ἐξέπεσε. Πορσίνας δ' ὁ τῶν Κλουσίνων βασιλεὺς, πόλεως Τυρρήνιδος, κατάγειν αὐτὸν ἐπιχειρήσας δι' ὀπλων, ὡς οὐχ οἶός τε ἦν, καταλυσάμενος τὴν ἔχθραν, ἀπῆλθε φίλος μετὰ τιμῆς καὶ δωρεῶν μεγάλων.

§. 3.

Περὶ μὲν τῆς ἐπιφανείας τῶν Τυρρήνων ταῦτά. Καὶ ἔτι τὰ τοῖς Καιρετανοῖς πραχθέντα· καὶ γὰρ τοὺς ἐλόντας τὴν Ῥώμην Γαλάτας κατεπολέμησαν, ἀπιούσιν ἐπιθέμενοι κατὰ Σαβίνους· καὶ ἅ παρ' ἐκόντων ἔλαβον Ῥωμαίων ἐκεῖνοι λάφυρα, ἄκοντας ἀφείλοντο· πρὸς δὲ τούτοις, τοὺς καταφυγόντας παρ' αὐτοὺς ἐκ τῆς Ῥώμης ἔσωσαν, καὶ τὸ ἀθάνατον πῦρ, καὶ τὰς τῆς Ἑσίας ἱερείας. Οἱ μὲν οὖν Ῥωμαῖοι διὰ τοὺς τότε φαύλως διοικοῦντας τὴν πόλιν, οὐχ ἰκανῶς ἀπομνημονεῦσαι τὴν χάριν αὐτοῖς δοκοῦσι· πολιτείαν γὰρ δόντες, οὐκ ἐνέγραψαν εἰς τοὺς πολίτας· ἀλλὰ καὶ τοὺς ἄλλους, τοὺς μὴ μετέχοντας τῆς ἰσονομίας, εἰς τὰς δέλτους ἐξώριζον τὰς Καιρετανῶν. Παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν εὐδοκίμησεν ἡ πόλις αὕτη, διὰ τε ἀνδρίαν καὶ δικαιοσύνην· τῶν τε γὰρ λησθηρίων ἀπέσχετο, καίπερ δυναμένη πλείστον, καὶ Πυθοῖ τὸν Ἀγυλλαίων καλούμενον ἀνέθηκε Θησαυρόν. Ἀγυλλα γὰρ ὠνομάζετο τὸ πρότερον ἢ νῦν Καιρέα, καὶ λέγεται Πέλασγῶν κτίσμα τῶν ἐκ Θετταλίας ἀφγυμένων· τῶν δὲ Λυδῶν, οἵπερ Τυρρήνηοὶ μετωνομάσθησαν, ἐπιστρατευσάντων τοῖς Ἀγυλλαίοις, προσίων τῷ τείχει τις,

ἐπυνθάνετο τοῦνομα τῆς πόλεως· τῶν δ' ἀπὸ τοῦ τείχους Θετ- 220.
ταλλῶν τινος ἀντὶ τοῦ ἀποκρίνασθαι, προσαγορεύσαντος αὐτὸν,
ΧΑΪΡΕ, δεξάμενοι τὸν οἰωνὸν οἱ Τυρρῆνοί τοῦτον, ἀλοῦσαν τὴν
πόλιν μετώνομασαν. Ἡ δὲ οὕτω λαμπρὰ καὶ ἐπιφανὴς πόλις,
νῦν ἔχνη σώζει μόνον· εὐανδρεῖ δ' αὐτῆς μᾶλλον τὰ πλησίον
θερμά, ἀ καλοῦσι Καιρετανά, διὰ τοὺς φοιτῶντας θεραπειᾶς
χάριν.

§. 4.

Τοὺς δὲ Πελασγοὺς, ὅτι μὲν ἀρχαῖον τὸ φύλον, [καὶ] κατὰ
τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ἐπεπόλασε, καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς Αἰο-
λεῦσι τοῖς κατὰ Θετταλίαν, ὁμολογοῦσιν ἅπαντες σχεδὸν τι.
Νομίζω δὲ (φησὶν Ἐφορος) τὸ ἀντικαθεῖν Ἀρκάδας ὄντας 221.
ἐλέσθαι στρατιωτικὸν βίον, εἰς δὲ τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν προτρέ-
ποντας πολλοὺς, ἅπασι τοῦ ὀνόματος μεταδοῦναι, καὶ πολλὴν
ἐπιφάνειαν κτήσασθαι, καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι, καὶ παρὰ τοῖς
ἄλλοις, παρ' ὅσους ποτὲ ἀφικνήμενοι τετυχήκασι. Καὶ γὰρ τῆς
Κρήτης ἔποικοι γεγόνασιν, ὡς φησὶν Ὅμηρος· λέγει γοῦν Ὀδυσ-
σεὺς πρὸς Πηνελόπην·

Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμυγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοὶ,
Ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες,
Δωριεὲς τε τριχάϊκες, δίοι τε Πελασγοί.

Καὶ τὸ Πελασγικὸν Ἄργος, ἢ Θετταλία λέγεται, τὸ μεταξὺ
τῶν ἐκβολῶν τοῦ Πηνειοῦ καὶ τῶν Θερμοκυλῶν, ἕως τῆς ὄρει-
νης τῆς κατὰ Πίνδον, διὰ τὸ ἐπαρξάει τῶν τόπων τούτων τοὺς
Πελασγοὺς. Τὸν τε Δία τὸν Δωδωναῖον αὐτὸς ὁ Ποιητὴς ὀνομά-
ζει Πελασγικόν·

Ζεῦ ἄνα, Δωδωναῖε, Πελασγικί.

Πολλοὶ δὲ καὶ τὰ Ἡπειρωτικὰ ἔθνη, Πελασγικὰ εἰρήκασιν· ὡς
καὶ μέχρι δεῦρο ἐπαρξάντων. Πελασγοὺς τε πολλοὺς καὶ τῶν

221. ἡρώων ὀνόματα καλέσαντες, *οἱ* ὑπερον ἀπ' ἐκείνων πολλά τῶν ἐθνῶν ἐπώνυμα πεποιθήκασι· καὶ γὰρ τὴν Λέσβον Πελασγίαν εἰρήκασι, καὶ τοῖς ἐν τῇ Τρωάδι Κλιξεν Ὅμηρος εἶρηκε τοὺς ὁμόρους, Πελασγούς·

Ἰππόθοος δ' ἄγε φύλα Πελασγῶν ἐγχριστιμῶρων,

Τῶν, οἱ Λάρισσαν ἐριβόλακα ναιετάασκον.

Τῷ δ' Ἐφόρῳ τοῦ ἐξ Ἀρκαδίας εἶναι τὸ φύλον τοῦτο ἤρξεν Ἡσίοδος· φησὶ γάρ,

Υἱεὶς ἐξεγένοντο Λυκάονος ἀντιθέιοιο,

Ὅν ποτε τίχτε Πελασγός.

Αἰσχύλος δ' ἐκ τοῦ περὶ Μυκῆνας Ἄργους φησὶν ἐν Ἰκέτισιν, ἢ Δαναΐσι, τὸ γένος αὐτῶν. Καὶ τὴν Πελοπόννησον δὲ Πελασγίαν φησὶν Ἐφορος κληθῆναι. Καὶ Εὐριπίδης δ' ἐν Ἀρχελαΐῳ φησὶν, ὅτι

Δαναὸς ὁ πενήκοντα θυγατέρων πατήρ

Ἐλθὼν εἰς Ἄργος, ὄκησεν ἰνάχου πόλεν.

Πελασγιώτας δ' ὀνομασμένους τὸ πρὶν,

Δαναοὺς καλεῖσθαι νόμον ἔθηκ' ἀν' Ἑλλάδα.

Ἀντακλείδης δὲ πρώτους φησὶν αὐτοὺς τὰ περὶ Λῆμνον καὶ Ἰμβρον κτίσαι· καὶ δὴ τούτων τινάς, καὶ μετὰ Τυρρῆνου τοῦ Ἄττος εἰς Ἰταλίαν συναῖραι. Καὶ οἱ τὴν Ἀτθίδα συγγραψάντες, ἰσοροῦσι περὶ τῶν Πελασγῶν, ὡς καὶ Ἀθήνησι γενομένων *τῶν Πελασγῶν*· διὰ δὲ τὸ πλεονήτας εἶναι, καὶ δίκην ὀρνέων ἐπιφοιτᾶν ἐφ' οὓς ἔτυχε τόπους, Πελαργούς ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν κληθῆναι.

§. 5.

222. Τῆς δὲ Τυρρηνίας, μῆκος μὲν τὸ μέγιστον εἶναι φασὶ τὴν παραλίαν ἀπὸ Λούνης μέχρι Ὠσίων διαχιλίων πού καὶ πεντακοσίων σταδίων· πλάτος δὲ τοῦ ἡμίσου ἐλάττον τὸ πρὸς τοῖς

ὄρεσιν. Εἰς μὲν οὖν Πείσας ἀπὸ Λούνης πλείους τῶν τετρα- 222
 κοσίων σταδίων εἰσίν· ἐντεῦθεν δὲ εἰς Οὐολατέρρας διακόσιοι
 ὄγδοήκοντα· παλιν δὲ ἐνθένδε εἰς Ποπλώνιον διακόσιοι ἐβδομή-
 κοντα· ἐκ δὲ Ποπλωνίου εἰς Κόσσαν, ἐγγὺς ὀκτακοσίων, οἱ δὲ
 ἑξακοσίων φασί. Πολύβιος δ' οὖν εἶναι τοὺς πάντας χιλίους τε-
 τρακοσίους τριάκοντα λέγει. Τούτων δ' ἡ μὲν Λοῦνα, πόλις
 ἐστὶ, καὶ λιμὴν. Καλοῦσι δ' οἱ Ἕλληνες Σελήνης λιμένα, καὶ
 πόλιν. Ἡ μὲν οὖν πόλις οὐ μεγάλη· ὁ δὲ λιμὴν μέγιστός τε
 καὶ κάλλιστος, ἐν αὐτῷ περιέχων πλείους λιμένας, ἀγχιθαλαεῖς
 πάντας, οἷον ἂν γένοιτο ὀρμητήριον θαλαττοκρατησάντων ἀν-
 θρώπων τοσαύτης μὲν θαλάττης, τοσοῦτον δὲ χρόνον. Περι-
 κλείεται δ' ὁ λιμὴν ὄρεσιν ὑψηλοῖς, ἀφ' ὧν τὰ πελάγη κατ-
 οπτεύεται, καὶ ἡ Σαρδῶν, καὶ τῆς ἠϊόνος ἐκατέρωθεν πολὺ
 μέρος. Μέταλλα δὲ λίθου λευκοῦ τε καὶ ποικίλου γλαυκίζοντος
 τοσαῦτ' ἐστὶ καὶ τηλικαῦτα, μονολίθους ἐκδιδόντα πλάκας καὶ
 σύλους, ὥστε τὰ πλείστα τῶν ἐκπρεπῶν ἔργων τῶν ἐν τῇ Ῥώμῃ,
 καὶ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν, ἐντεῦθεν ἔχει τὴν χορηγίαν· καὶ
 γὰρ εὐεξάγωγός ἐστιν ἡ λίθος, τῶν μεταλλῶν ὑπερκειμένων
 τῆς θαλάττης πλησίον· ἐκ δὲ τῆς θαλάττης διαδεχομένου τοῦ
 Τιβέριδος τὴν κομιδὴν. Καὶ τὴν ξυλείαν τὴν εἰς τὰς οἰκοδομὰς,
 σελμάτων εὐθυτάτων καὶ εὐμηκεσάτων, ἡ Τυρρήνια χορηγεῖ
 τὴν πλείστην, τῷ ποταμῷ κατάγουσα ἐκ τῶν ὄρων εὐθύς. Με-
 ταξὺ δὲ Λούνης καὶ Πείσης, ὁ Μάκρης ἐστὶ χωρίον, ᾧ πέρατι
 τῆς Τυρρήνιας καὶ τῆς Λιγυρικῆς κέχρηται τῶν συγγραφέων
 πολλοί. Ἡ δὲ Πείσα, κτίσμα μὲν ἐστὶ τῶν ἐν τῇ Πελοποννήσῳ
 Πεισατῶν, οἱ μετὰ Νέσωρος ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντες, κατὰ
 τὸν ἀνάπλου ἐπλανήθησαν, οἱ μὲν εἰς τὸ Μεταπόντιον, οἱ
 δ' εἰς τὴν Πεισατῶν, ἅπαντες Πύλιοι καλούμενοι. Δυεῖν δὲ πο-
 ταμῶν κεῖται μεταξὺ κατ' αὐτὴν τὴν συμβολὴν, Ἄρνου τε
 καὶ Αἴσαρος· ὧν ὁ μὲν ἐξ' Ἀρρήτιου φέρεται πολὺς, οὐχὶ πᾶς,

222. ἀλλὰ τριχῆ σχισθεῖς· ὁ δ' ἐκ τῶν Ἀπεννίνων ὄρων. Συμπεσόντες δ' εἰς ἓν ρεῖθρον, μετεωρίζουσιν ἀλλήλους ταῖς ἀντικαταῖς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε τοὺς ἐπὶ τῶν ἡϊόνων ἐσώτας ἀμφοτέρων, μηδέτερον ὑπὸ θατέρου καθορασθαι· ὥστ' ἀνάγκη δυσανάπλωτα ἐκ θαλάττης εἶναι· σταδίοι δ' εἰσὶ τοῦ ἀνάπλου περὶ εἴκοσι. Μυθεύουσι δ', ὅτε πρῶτον ἐκ τῶν ὄρων κατεφέροντο οἱ ποταμοὶ οὗτοι, κωλυομένους ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων, μὴ συμπεσόντες εἰς ἓν κατακλύσειεν τὴν χώραν, ὑποσχέσθαι
223. μὴ κατακλύσειν, καὶ φυλάξαι τὴν πῖσιν. Δοκεῖ δ' ἡ πόλις εὐτυχῆσαι ποτέ, καὶ νῦν οὐκ ἀδοξεῖ, διὰ τε εὐκαρπίαν, καὶ τὰ λιθουργεῖα, καὶ τὴν ὕλην τὴν ναυπηγήσιμον· ἢ τὸ μὲν παλαιὸν ἐχρῶντο πρὸς τοὺς κατὰ θαλάτταν κινδύνους (καὶ γὰρ μαχιμώτεροι Τυρρηνῶν ὑπῆρξαν, καὶ παρώξυνον αὐτοὺς οἱ Λίγυες, πονηροὶ γείτονες παρὰ πλευρὰν ὄντες), νῦν δὲ τὸ πλεονεῖς τὰς οἰκόδομάς ἀναλίσκεται τὰς ἐν Ῥώμῃ, καὶ ταῖς ἐπαύλεσι, βασιλεια κατασκευαζομένων Περσικῶν.

§. 6.

Τῶν δὲ Οὐολατερράων, ἡ μὲν χώρα κλύζεται τῇ θαλάττῃ. Τὸ δὲ κτίσμα ἐν φάραγγι βαθεῖα λόφος ἐστὶν ὑψηλὸς περικρημνὸς πάντῃ, τὴν κορυφὴν ἐπίπεδος, ἐφ' ἣ ἰδρυταὶ τὸ τεῖχος τῆς πόλεως. Ἡ δ' ἐπ' αὐτὴν ἀνάβασις πεντεκαίδεκα σταδίων ἐστὶν ἀπὸ τῆς βάσεως, ὀξεῖα πᾶσα καὶ χαλεπή. Ἐνταῦθα συνέστησαν τινες τῶν Τυρρηνῶν καὶ τῶν προγεγραμμένων ὑπὸ Σύλλα· πληρώσαντες δὲ τέτταρα τάγματα στρατιᾶς, διετὴ χρόνον ἐπολιορκήθησαν, εἰθ' ὑπόσπονδοι παρεχώρησαν τοῦ τόπου. Τὸ δὲ Ποπλώνιον ἐπ' ἄκρας ὑψηλῆς ἰδρυταὶ, κατερρώγυιαι εἰς τὴν θαλάσσαν, καὶ χερρόνησιζούσης, πολιορκίαν καὶ αὐτὸ δεδωγμένον περὶ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς. Τὸ μὲν οὖν πολίχμιον πᾶν ἔρημόν ἐστι, πλὴν τῶν ἱερῶν, καὶ κατοικιῶν ὀλίγων· τὸ δ'

ἐπένειον οἰκεῖται βέλτιον, πρὸς τῇ ρίζῃ τοῦ ὄρους λιμένιον 223. ἔχον, καὶ νεωσοίκους· διὸ καὶ δοκεῖ μοι μόνη τῶν Τυρρήνιδων τῶν παλαιῶν αὕτη πόλεων, ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάττῃ ἰδρῦσθαι. Αἴτιον δ' ἐστὶ τὸ τῆς χώρας ἀλίμενον· διόπερ παντάπασιν ἔφευγον οἱ κτίσαι τὴν θαλάτταν, ἢ προεβάλλοντο ἐρύματα πρὸ αὐτῆς, ὥστε μὴ λάφυρον ἐτοιμον ἐκκεῖσθαι τοῖς ἐπιπλεύσασιν. Ἔστι δὲ καὶ θυννοσκοπεῖον ὑπὸ τῇ ἄκρᾳ. Κατοπτεύεται δ' ἀπὸ τῆς πόλεως πόρρωθεν μὲν καὶ μόλις ἡ Σαρδῶν, ἐγγυτέρω δ' ἡ Κύρνος, ἐξήκοντά πωσ διέχουσα τῆς Σαρδόνος σταδίους· πολὺ δὲ μᾶλλον τούτων ἡ Αἰθαλία προσεχεστέρα τῇ ἠπείρῳ ἐστίν, ὅσον τριακοσίους διέχουσα σταδίους, ὅσους καὶ τῆς Κύρνου διέχει. Ἄριστον δ' ἀφετήριον τοῦτο τὸ χωρίον ἐστίν ἐπὶ τὰς τρεῖς τὰς λεχθεῖσας νήσους. Εἶδομεν δὲ καὶ ταύτας ἡμεῖς, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ Ποπλώνιον, καὶ μέταλλά τινα ἐν τῇ χώρᾳ ἐκλελειμμένα. Εἶδομεν δὲ καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὸν σιδήρου τὸν ἐκ τῆς Αἰθαλίας κομιζόμενον· οὐ γὰρ δύναται συλλιπαίνεσθαι καμινευόμενος ἐν τῇ νήσῳ· κομίζεται δ' εὐθύς ἐκ τῶν μεταλλῶν εἰς τὴν ἠπειρον. Τοῦτό τε δὴ παράδοξον ἡ νῆσος ἔχει, καὶ τὸ τὰ ὀρύγματα ἀναπληροῦσθαι πάλιν τῷ χρόνῳ τὰ μεταλλευθέντα, καθάπερ τοὺς πλαταμῶνάς φασὶ τοὺς ἐν 224. Ρόδῳ, καὶ τὴν ἐν Πάρῳ πέτραν τὴν μάρμαρον, καὶ τοὺς ἐν Ἰνδοῖς ἄλας, οὓς φησὶ Κλείταρχος. Οὐτ' οὖν Ἐρατοσθένους ὁρῶς, ὁ φήσας μὴ καθοραῖσθαι, μήτε τὴν Κύρνον ἐκ τῆς ἠπείρου, μήτε τὴν Σαρδόνα· οὐτ' Ἀρτεμίδωρος, ὁ φήσας ἐν χιλίοις εἶναι καὶ διακοσίοις σταδίοις πελαγίας ἀμφοτέρας. Καὶ γὰρ, εἴ τισιν, ἡμῖν γε οὐκ ἂν ὑπῆρξαν ὄραται, ἢ [οὐκ] ἐπὶ τοσοῦτον, ἐφ' ὅσον σαφεῖς ἐωρῶντο, καὶ μάλιστα ἡ Κύρνος. Ἔστι δὲ κατὰ τὴν Αἰθαλίαν λιμὴν Ἀργῶος, ἀπὸ τῆς Ἀργούς, ὡς φασιν. Ἐκεῖσε γὰρ πλεῦσαι τὴν τῆς Κίρκης οἰκῆσιν ζητοῦντα τὸν Ἰάσονα, τῆς Μηδείας ἐθελούσης ἰδεῖν τὴν θεάν· καὶ δὴ καὶ

224. ἀπὸ τῶν ἀποσλεγγισμάτων παγόντων, & ἐποίουν οἱ Ἄργοναῦται, διαμένειν ἔτι καὶ νῦν διαποικίλους τὰς ἐπὶ τῆς ἠϊόνος ψήφους. Αἱ δὲ τοιαῦται μυθοποιῖαι τεκμήρια τῶν λεγομένων ὑφ' ἡμῶν εἰσὶν, ὅτι οὐ πάντα Ὅμηρος αὐτὸς ἐπλαττεν· ἀλλ' ἀκούων θρυλλουμένων τῶν τοιούτων πολλῶν, αὐτὸς προσετίθει μίμη διασημάτων καὶ ἐκτοπισμῶν· καὶ καθάπερ τὸν Ὀδυσσεῖα εἰς τὸν Ὠκεανὸν ἐξέβαλε, παραπλησίως καὶ τὸν Ἰάσονα, γενομένης καὶ τούτῳ πλάτης τινὸς κάκεινον, καθάπερ καὶ Μενελάω. Περί μὲν οὖν τῆς Αἰθαλίας τοσαῦτα.

§. 7.

Ἡ δὲ Κύρνος ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων καλεῖται Κόρσικα. Οἰκεῖται δὲ φαύλως τραχεῖά τε οὔσα, καὶ τοῖς πλείοσις μέρεσι δύσβατος τελέως, ὥστε τοὺς κατέχοντας τὰ ὄρη, καὶ ἀπὸ ληρσιῶν ζῶντας, ἀγριωτέρους εἶναι θηρίων. Ὅπότεν γοῦν ὀρμησῶσιν οἱ τῶν Ῥωμαίων στρατηγοὶ, καὶ προσπεσόντες τοῖς ἐρύμασι, πολὺ πλῆθος ἔλωσι τῶν ἀνδραπόδων, ὄραν ἔστιν ἐν τῇ Ῥώμῃ, καὶ θαυμάζειν, ὅσον ἐμφαίνεται τὸ θηριῶδες καὶ τὸ βοσκηματώδες ἐν αὐτοῖς· ἢ γὰρ οὐχ ὑπομένουσι ζῆν, ἢ ζῶντες, ἀπαθεία καὶ ἀναισθησία τοὺς ὠνησαμένους ἐπιτρέβουσιν· ὥστε, καίπερ τὸ τυχὸν καταβαλοῦσιν ὑπὲρ αὐτῶν, ὁμῶς μεταμέλειν. Ἔστι δ' ὁμῶς οἰκήσιμά τινα μέρη, καὶ πολίσματα που, Βλησίνων τε, καὶ Χάραξ, καὶ Ἐνικονίαι, καὶ Οὐάπανες. Μῆκος δὲ τῆς νήσου φησὶν ὁ χωρογράφος μίλια ἑκατὸν ἐξήκοντα, πλάτος δὲ, ἑβδομήκοντα. Σαρδόνος δὲ μῆκος διακόσια εἴκοσι, πλάτος δὲ ἑννεήκοντα καὶ ὀκτώ. Κατ' ἄλλους δὲ, Κύρνου μὲν περίμετρος περί τρισχιλίους λέγεται καὶ διακοσίους σταδίους, τῆς δὲ Σαρδόνος καὶ τετρακισχιλίους. Ἔστι δὲ αὐτῆς *τὸ* πολὺ μέρος τραχὺ, καὶ οὐκ εἰρηναῖον, πολὺ δὲ καὶ χώραν ἔχον εὐδαίμονα τοῖς πᾶσι, σίτῳ δὲ καὶ διαφερόντως. Πόλεις δ' εἰσὶ μὲν πλείους,

ἀξιόλογοι δὲ Καλαρίς, καὶ Σούλχοι. Τῇ δ' ἀρετῇ τῶν τόπων 225. ἀντιτάσσεται τις καὶ μοχθηρία· νοσερὰ γὰρ ἡ νῆσος τοῦ Θέρους, καὶ μάλισα ἐν τοῖς εὐκαρποῦσι χωρίοις· τὰ δ' αὐτὰ ταῦτα, καὶ πορθεῖται συνεχῶς ὑπὸ τῶν ὀρείων, οἱ καλοῦνται Διαγηθεῖς, Ἰολαεῖς πρότερον ὀνομαζόμενοι. Λέγεται γὰρ Ἰόλαος ἄγων τινὰς τῶν παίδων τοῦ Ἡρακλέους ἐλθεῖν δεῦρο, καὶ συνοικήσαι τοῖς τὴν νῆσον ἔχουσι βαρβάροις· Τυρρῆνοί δ' ἦσαν. Ἰσπερον δὲ Φοίνικες ἐπεκράτησαν οἱ ἐκ Καρχηδόνας, καὶ μετὰ τούτων Ῥωμαίοις ἐπολέμουν. Καταλυθέντων δὲ ἐκείνων, πάνθ' ὑπὸ Ῥωμαίοις ὑπῆρξε. Τέτταρα δ' ἐστὶ τῶν ὀρείων ἔθνη, Πάρατοι, Σωσινάτοι, Βάλαροι, Ἀκόνιτες, ἐν σπηλαίοις οἰκοῦντες· εἰ δὲ τινα γῆν ἔχουσι σπόριμον, οὐδὲ ταύτην ἐπιμελῶς σπεύροντες, ἀλλὰ τὰς τῶν ἐργαζομένων καθαρχαίοντες, τοῦτο μὲν, τῶν αὐτόθι, τοῦτο δ', ἐπιπλέοντες τοῖς ἐν τῇ περαιᾷ, Πεισάταις μάλισα. Οἱ δὲ πεμπόμενοι στρατηγοὶ τὰ μὲν ὄντες ἔχουσι, πρὸς δ' ἀπαυδῶσι. Ἐπεὶ δ' οὐ λυσιτελεῖ τρέφειν συνεχῶς ἐν τόποις νοσεροῖς στρατόπεδον, λείπεται δὴ στρατηγεῖν τέχνας τινὰς· καὶ δὴ τηρήσαντες ἔθος τι τῶν βαρβάρων (πανηγυρίζουσι γὰρ ἐπὶ πλείους ἡμέρας ἀπὸ τῆς λεηλασίας), ἐπιτιθέμενται τότε καὶ χειροῦνται πολλούς. Γίνονται δ' ἐνταῦθα οἱ τρίχα φύοντες αἰγείαν ἀντ' ἐρέας κριοί, καλούμενοι δὲ Μούσμονες· ὧν ταῖς δοραῖς θωρακίζονται. Χρῶνται δὲ πέλτη, καὶ ξιφιδίω.

§. 8.

Ἀπὸ πάσης δὲ τῆς μεταξὺ Ποπλωνίου καὶ Πείσης ἰσικῶς αἱ νῆσοι κατοπτεύονται· ἐπιμήκεις δ' εἰσὶ καὶ παραλλήλοι ὅσχεδον αἱ τρεῖς, ἐπὶ νότον καὶ Λιβύην τετραμμέναι· πολὺ μέντοι τῶ μεγέθει λείπεται τῶν ἄλλων ἢ Αἰθαλία. Ἀπὸ τε τῆς Λιβύης τὸ ἐγγυτάτω διάστημα φησὶν ὁ χωρογράφος εἰς τὴν Σαρδῶν μίλια

225. τριακόσια. Μετά δὲ τὸ Ποπλώνιον Κόσσαι πόλις μικρὸν ὑπὲρ τῆς Θαλάττης· ἔστι δ' ἐν κόλπῳ βουνὸς ὑψηλός, ἐφ' οὗ τὸ κτίσμα· ὑπόκειται δ' Ἡρακλέους λιμὴν καὶ πλησίον λιμνοθάλαττα, καὶ παρὰ τὴν ἄκραν τὴν ὑπὲρ τοῦ κόλπου θυννοσκοπεῖον. Ἀκολουθεῖ γὰρ ὁ θύννος οὐ τῇ βαλάνῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ τῇ πορφύρᾳ παρὰ γῆν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῆς ἐξω Θαλάττης, μέχρι καὶ Σικελίας. Ἀπὸ δὲ τῶν Κοσσῶν εἰς Ὠσίαν παραπλέουσι πολίχνια ἐστὶ, Γραουίσκιον, καὶ Πύργοι, καὶ Ἄλσιον, καὶ Φρεγίνα· εἰς μὲν δὴ Γραουίσκους σταδίοι τριακόσιοι. Ἐν δὲ τῷ μεταξύ τόπος ἐστὶ καλούμενος Ῥηγισουίλλα· ἰσορεῖται δὲ γενέσθαι τοῦτο
226. βασιλεῖον Μαλαιώτου Πελαγοῦ, ὃν φασὶ δυναστεύσαντα ἐν τοῖς τόποις μετὰ τῶν συνοίκων Πελασγῶν, ἀπελθεῖν ἐνθρόνῳ εἰς Ἀθήνας. Τούτου δ' εἰσὶ τοῦ φύλου, καὶ οἱ τὴν Ἄγυλλαν κατεσχηκότες. Ἀπὸ δὲ Γραουίσκων εἰς Πύργους, μικρὸν ἐλάττους τῶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα· ἔστι δ' ἐπίνειον τῶν Καιρετανῶν ἀπὸ πενήκοντα σταδίων· ἔχει δὲ Εἰληθυίας ἱερὸν, Πελασγῶν ἴδρυμα, πλούσιόν ποτε γενόμενον· ἐσύλησε δ' αὐτὸ Διονύσιος ὁ τῶν Σικελιωτῶν τύραννος κατὰ τὸν πλοῦν τὸν ἐπὶ Κύρνον. Ἀπὸ δὲ τῶν Πύργων εἰς Ὠσίαν διακόσιοι ἐξήκοντα· ἐν δὲ τῷ μεταξύ τὸ Ἄλσιον καὶ ἡ Φρεγίνα. Περὶ μὲν τῆς παραλίας τῆς Τυρρήνικῆς, ταῦτα.

§. 9.

Ἐν δὲ τῇ μεσογαίᾳ, πόλεις πρὸς ταῖς εἰρημέναις, Ἀρρήτιόν τε καὶ Περουσία, καὶ Οὐολσίνοι, καὶ Σούτριον· πρὸς δὲ ταύταις πολίχλαι συχναί, Βλήρα τε καὶ Φερεντῖνον, καὶ Φαλέριοι, καὶ Φαλίσκον, καὶ Νέπιτα, καὶ Στατωνία, καὶ ἄλλαι πλείους, αἱ μὲν ἐξάρχῃς συνεσῶσαι, τινὲς δὲ, τῶν Ῥωμαίων οἰκισάντων, ἢ ταπεινωσάντων, καθάπερ τοὺς Οὐηίους, πολεμήσαντας πολλὰκις, καὶ τὰς Φιδήνας. Ἐνιοὶ δ' οὐ Τυρρήνους φασὶ τοὺς Φα-

λερίους, ἀλλὰ Φαλίσκους, ἴδιον ἔθνος· τινὲς δὲ καὶ τοὺς Φα- 226.
 λίσκους, πόλιν ἰδιόγλωσσον (οἱ δὲ, Αἰκουουμφαλίσκον) λέγουσιν
 ἐπὶ τῇ Φλαμινίᾳ ὁδῷ κείμενον μεταξὺ Οὐκράλων καὶ Ρώμης.
 Ὑπὸ δὲ τῷ Σωράκτῳ ὄρει Φερωνία πόλις ἐστίν, ἑμῶνυμος
 ἐπιχώρια τινὶ θαίμονι, τιμωμένη σφόδρα ὑπὸ τῶν περιοίκων,
 ἧς τέμενός ἐστιν ἐν τῷ τόπῳ Σαυμαστὴν ἱεροποιῖαν ἔχον. Γυ-
 μνοῖς γὰρ ποσὶ διεξίασιν ἀνδρακίαν καὶ σποδιάν μεγάλην οἱ
 κατεχόμενοι ὑπὸ τῆς θαίμονος ταύτης ἀπαθεῖς· καὶ συνέρχε-
 ται πλῆθος ἀνθρώπων ἅμα τῆς τε πανηγύρεως χάριν, ἢ συν-
 τελεῖται κατ' ἔτος, καὶ τῆς λεχθείσης θεᾶς. Μάλιστα δ' ἐστίν ἐν
 μεσεγαίᾳ τὸ Ἀρρήτιον πρὸς τοῖς ὄρεσιν· ἀπέχει γοῦν τῆς Ρώ-
 μης χιλίους καὶ διακοσίους σταδίους· τὸ δὲ Κλούσιον ὀκτακοσίους.
 Ἐγγὺς δὲ τούτων ἐστὶ καὶ ἡ Περουσία. Προσλαμβάνουσι δὲ
 πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν τῆς χώρας καὶ λίμναι, μεγάλαι τε καὶ
 πολλαὶ οὔσαι· καὶ γὰρ πλέονται, καὶ τρέφουσιν ὄψον πολὺ, καὶ
 τῶν πτηνῶν τὰ λιμναῖα· τύφη τε καὶ πάπυρος, ἀνθήλη τε
 πολλή, κατακομίζεται ποταμοῖς εἰς τὴν Ρώμην, οὓς ἐκδιδώσιν
 αἱ λίμναι μέχρι τοῦ Τιβέρεως· ὧν ἐστὶν ἡ τε Κιμινία καὶ ἡ
 περὶ Οὐολσινίους καὶ ἡ περὶ Κλούσιον, καὶ ἡ ἐγγυτάτω τῆς
 Ρώμης καὶ τῆς θαλάττης Σαδάτα· ἀπωτάτω δὲ, καὶ ἡ πρὸς
 Ἀρρήτιῳ ἤδη Τρασυμένα, καθ' ἣν αἱ ἐκ τῆς Κελτικῆς εἰς
 τὴν Τυρρήνιαν ἐμβολαὶ στρατοπέδοις· αἷς περ καὶ Ἀννίβας ἐχρή-
 σατο, θυεῖν οὐσῶν, ταύτης τε, καὶ τῆς ἐπ' Ἀριμίνου διὰ τῆς
 Ὀμβρικῆς. Βελτίων μὲν οὖν ἡ ἐπ' Ἀριμίνου· ταπεινοῦται γὰρ
 ἐνταῦθα ἱκανῶς τὰ ὄρη φρουρουμένων δὲ τῶν παρόδων τού- 227.
 των ἐπιμελῶς, ἠναγκάσθη τὴν χαλεπωτέραν ἐλέσθαι· καὶ ἐκρά-
 τησεν ὁμῶς νυκίτας μάχας μεγάλας Φλαμίνιον. Πολλὴ δὲ καὶ
 τῶν θερμῶν ὑδάτων ἀφθονία κατὰ τὴν Τυρρήνιαν, ἅπερ, τῷ
 πλησίον εἶναι τῆς Ρώμης, οὐχ ἥττον εὐανδρεῖ τῶν ἐν Βαίαις,
 ἃ διωνόμασαι πολὺ πάντων μάλιστα.

§. 10.

227. Τῇ δὲ Τυρρήνιᾳ παραβέβληται κατὰ τὸ πρὸς ἕω μέρος ἡ Ὀμβρικὴ, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῶν Ἀπεννίνων λαβοῦσα, καὶ ἔτι περαιτέρω μέχρι τοῦ Ἀδρίου. Ἀπὸ γὰρ δὴ Ραουέννης ἀρξάμενοι κατέχουσιν οὗτοι τὰ πλησίον καὶ ἐφεξῆς, Σάρσιναν, Ἀρίμινον, Σήναν, καὶ Καμαρίνον. Αὐτοῦ δ' ἐστὶ καὶ ὁ Αἴσις ποταμὸς, καὶ τὸ Γεγγούνον ὄρος, καὶ Σεντίνον, καὶ Μέταυρος ποταμὸς, καὶ τὸ ἱερὸν τῆς Τύχης. Περί γὰρ τούτους τοὺς τόπους εἰσὶ τὰ ὄρια τῆς Ἰταλίας τῆς πρότερον, καὶ τῆς Κελτικῆς, κατὰ τὸ πρὸς τῇ Θαλαττῇ ταύτης μέρος· καίπερ μετατιθέντων πολλάκις τῶν ἡγεμόνων. Πρότερον μὲν γε τὸν Αἴσιον ἐποιοῦντο ὄριον· πάλιν δὲ τὸν Ρουβίκωνα ποταμὸν. Ἐστὶ δ' ὁ μὲν Αἴσις μεταξύ Ἀγκῶνος καὶ Σηνογαλλίας· ὁ δὲ Ρουβίκων μεταξύ Ἀριμίμου καὶ Ραουέννης· ἄμφω δ' ἐκπίπτουσιν εἰς τὸν Ἀδρίαν. Νυνὶ δὲ, συμπάσης τῆς μέχρι τῶν Ἄλπεων ἀποδειχθείσης Ἰταλίας, τούτους μὲν τοὺς ὄρους εἶναι δεῖ· τὴν δ' Ὀμβρικὴν καθ' ἑαυτὴν οὐδὲν ἥττον μέχρι καὶ Ραουέννης ὁμολογοῦσιν ἅπαντες διατείνειν· οἰκεῖται γὰρ ὑπὸ τούτων. Εἰς μὲν δὲ Ἀρίμινον ἐνθένδε, περί τριακοσίους φασίν· ἐκ δὲ Ἀριμίμου τὴν ἐπὶ Ρώμης ἰόντι, κατὰ τὴν Φλαμνίαν ὁδὸν, διὰ τῆς Ὀμβρικῆς ἅπασα ἡ ὁδὸς ἐστὶ, μέχρι Ὀκρίκων καὶ τοῦ Τιβέρεως, σταδίων πενήκοντα καὶ τριακοσίων ἐπὶ τοῖς χιλίοις. Τοῦτο μὲν δὴ μῆκος· τὸ δὲ πλάτος ἀνώμαλόν ἐστι. Πόλεις δ' εἰσὶν αἱ ἐντὸς τῶν Ἀπεννίνων ὄρων ἀξίαι λόγου, κατ' αὐτὴν μὲν τὴν Φλαμνίαν ὁδὸν, οἳ τε Ὀκρίκοι πρὸς τῷ Τιβέρει, καὶ Λάρολον, καὶ Νάρνα, δι' ἧς ῥεῖ ὁ Νάρ ποταμὸς, συμβάλλων τῷ Τιβέρει ὑπὲρ Ὀκρίκων, πλωτὸς δ' οὐ μεγάλους σκάφουσιν· εἶτα Κάρσουλοι, καὶ Μηουανία, παρ' ἣν ῥεῖ ὁ Τενέας, καὶ οὗτος ἐλάττοσι σκάφουσι κατάγων ἐπὶ τὸν Τίβεριον τὰ ἐκ τοῦ πεδίου. Καὶ ἄλλαι δ' εἰσὶ κατοικίαι, διὰ τὴν ὁδὸν πληθυνόμεναι μάλλον,

λον, ἢ διὰ πολιτικὸν σύστημα, Φόρον Φλαμίνιον, καὶ Νου- 227.
 κερία, ἢ τὰ ξύλινα ἀγγεῖα ἐργαζομένη, καὶ Φόρον Σεμπρώνιον.
 Ἐν δεξιᾷ δὲ τῆς ὁδοῦ βαδίζοντι ἐκ τῶν Ὀκρίλων εἰς Ἀρίμινον,
 Ἰντέραμνά ἐστι, καὶ Σπολήτιον, καὶ Αἴσιον, καὶ Καμέρτη, ἐν
 αὐτοῖς τοῖς ὀρίζουσι τὴν Πικεντίνην ὄρεσι. Κατὰ δὲ τρίτην
 μέρη, Ἀμερία τε, καὶ Τοῦδερ, εὐερκῆς πόλις, καὶ Εἰσπελλον,
 καὶ Ἰτουρον, πλησίον τοῦτ' ἤδη τῶν ὑπερβολῶν τοῦ ὄρους.
 Ἄπασα δ' εὐδαίμων ἡ χώρα, μικρῶ δ' ὀρειότερα· ζεῖα μᾶλλον
 ἢ πυρῶ τοὺς ἀνθρώπους τρέφουσα. Ὀρεινὴ δὲ καὶ ἡ Σαβίνη, 228.
 ἐφεξῆς οὕσα ταύτη, παραβεβλημένη τὸν αὐτὸν τρόπον, ὄνπερ
 αὕτη, τῇ Τυρρήνικῃ. Καὶ τῆς Λατίνης δὲ ὅσα πλησιάζει
 τούτοις τε καὶ τοῖς Ἀπεννίνοις ὄρεσι, τραχύτερα ἐστίν. Ἄρχε-
 ται μὲν οὖν τὰ δύο ἔθνη ταῦτα ἀπὸ τοῦ Τιβέρεως καὶ τῆς
 Τυρρήνίας· ἐκτείνεται δὲ ἐπὶ τὰ Ἀπέννινα ὄρη πρὸς τῷ Ἀδρία
 λοξὰ παρεμβαλλόντα. Ἡ δὲ Ὀμβρικὴ καὶ παραλλάττουσα, ὡς
 εἴρηται, μέχρι τῆς θαλάττης. Περὶ μὲν οὖν τῶν Ὀμβρικῶν
 ἱκανῶς εἴρηται.

Κ Ε Φ. Γ.

§. 1.

ΣΑΒΙΝΟΙ δὲ σενὴν οἰκοῦσι χώραν, ἐπὶ μῆκος *δὲ* δούκουσαν
 καὶ χιλίων σταδίων ἀπὸ τοῦ Τιβέρεως καὶ Νωμέντου πολίχνης,
 μέχρις Οὐησίτων. Πόλις δ' ἔχουσι ὀλίγας καὶ τεταπεινωμέ-
 νας, διὰ τοὺς συνεχεῖς πολέμους, Ἀμίτερνον, καὶ Ρεάτον, ᾧ πλη-
 σιάζει κώμη Ἰντεροκρέα, καὶ τὰ ἐν Κωτιλίαις ψυχρὰ ἕδατα,
 ἀφ' ὧν καὶ πίνουσι, καὶ ἐγκαθίζοντες θεραπεύουσι νόσους. Σα-
 βίνων δ' εἰσὶ, καὶ οἱ Φόρουλοι, πέτραι πρὸς ἀπόσασιν μᾶλλον,
 ἢ κατοικίαν, εὐφυεῖς. Κύρις δὲ νῦν μὲν κωμίον ἐστίν· ἦν δὲ
 πόλις ἐπίσημος, ἐξ ἧς ὤρμηστο οἱ τῆς Ρώμης βασιλεύσαντες;